

«باسمه تعالی»

آیین نامه تشکیل دوره‌های تحقیقاتی پسا دکتری
دانشگاه علوم پزشکی کاشان

(POSTDOC)

پاییز ۱۴۰۲

مقدمه

دوره پسادکتری در راستای اجرای بند الف ماده ۱۶ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و تحقق برنامه های حرکت به سمت دانشگاه نسل سوم در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجرا می شود. هدف اصلی این دوره تقویت مهارت های عملی و ارتقاء توانمندی های حرفه ای دانش آموختگان دکتری تخصصی در محیط واقعی کار و انتقال یافته های جدید علمی و فناوری حوزه علم و سلامت و جامعه است. دستورالعمل دوره پسادکتری بمنظور بهره گیری بیشتر از توانمندی علمی و تخصصی دانش آموختگان دکتری در طرح های پژوهشی کاربردی و فناورانه تهیه شده است.

اهداف

افزایش تولید علم و فناوری و پرورش نیروهای متخصص و کارآمد، از اهداف مهم دانشگاه علوم پزشکی کاشان است. هدف از برگزاری این دوره حفظ و حمایت از پژوهشگران مستعد و جوان در راستای ارتقاء سطح تحقیقات پایه و کاربردی در مرکز تحقیقاتی دانشگاه است. به منظور اهداف برشمرده شده و نیز تقویت ارتباطات بین المللی، آیین نامه تشکیل دوره های تحقیقاتی پسادکتری دانشگاه علوم پزشکی کاشان، برای اجرا به شرح ذیل تدوین می گردد:

ماده ۱: تعاریف

- ا. **وزارت بهداشت:** منظور وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد.
- ب. **معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت:** منظور معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد.
- ت. **دانشگاه:** منظور تمام دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی، مراکز آموزش عالی، مراکز تحقیقاتی و پژوهشکده های وابسته به وزارت بهداشت می باشد.
- ث. **پژوهشگر:** فردی است با مدرک دکتری تخصصی که بر اساس طرح تحقیقاتی یا طرح محصول محور/ تقاضا محور اقدام به ارائه پروپزال نموده و در صورت تایید استاد پذیرش دهنده بر اساس مفاد این آیین نامه، دوره پسادکتری خود را در موسسه یا واحد پذیرنده می گذراند.
- ج. **استاد پذیرش دهنده (راهنما):** منظور عضو هیئت علمی شاغل در دانشگاه بوده که با رعایت ضوابط مقرر در دستورالعمل نسبت به پذیرش "پژوهشگر" اقدام می نماید و مسولیت هدایت و نظارت بر فعالیت ها و تایید عملکرد وی را بر عهده دارد.

- ح. دوره پسا دکتری: دوره ای موقت با زمان معین برای دانش آموختگان دکتری است که به منظور انجام پروژه های تحقیقاتی/فناوری/صنعتی / کاربردی و ارتقای مهارت های تخصصی بدون صدور مدرک تحصیلی اجرا می شود. مدت دوره پسا دکتری یکسال است که با تایید کارگروه تا ۳ سال قابل تمدید می باشد.
- خ. کارگروه: گروهی که وظیفه سیاست گذاری، برنامه ریزی، نظارت کلان بر اجرای دوره پسا دکتری و تشکیل و نظارت بر کارگزار پسا دکتری را بر عهده دارد و در ذیل دبیرخانه تشکیل می شود.
- د. فرد میزبان در مرکز فناوری: فرد مسئول یا مجری پروژه فناورانه در مرکز فناوری است. ترجیحا دارای مدرک دکتری تخصصی که مسئولیت راهنمایی و هدایت محقق پسا دکتری را بر عهده دارد و صلاحیت او توسط کارگزار تایید شده است.
- ذ. فرد میزبان در واحد صنعتی: فرد مسئول یا مجری پروژه فناورانه در واحد صنعتی، ترجیحا دارای مدرک دکتری تخصصی، که مسئولیت راهنمایی و هدایت محقق پسادکتری را بر عهده دارد و صلاحیت او توسط کارگزار تایید شده است.

ماده ۲: انواع دوره پسا دکتری با توجه به موضوع و دستاوردهای آن

الف) تحقیقات بنیادی

در این دوره محقق پسا دکتری به عنوان مجری یا همکار طرح در پروژه های تحقیقاتی فرد میزبان در موسسه فعالیت می کند. طرح یا پروژه مورد نظر باید بنیادی در مرز دانش و اولویت های معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه باشد. دستاوردها اساسا باید شامل انتشار مقاله در نشریات معتبر، تالیف کتاب، ثبت اختراع، ارائه نظریه در کرسی های نظریه پردازی و نقد و مناظره (ویژه علوم انسانی و عمومی) یا اثر بدیع و ارزنده هنری باشد.

ب) تحقیقات کاربردی

در این دوره محقق پسا دکتری در یک طرح کاربردی فناورانه، نوآورانه و کارآفرینانه که دارای قرارداد بین موسسات با صنعت و جامعه است، فعالیت می کند. این دوره زیر نظر فرد میزبان در موسسه برگزار می شود. دستاوردها اساسا باید شامل محصول مشخص، حل مشکل یا رفع نیاز صنعت و جامعه، ثبت اختراع داخلی یا خارجی، ایجاد شرکت، کمک به نوآوری و توسعه دانایی محور در کشور باشند.

ج) فناوری:

در این دوره محقق پسا دکتری در یک طرح کاربردی فناورانه، نوآورانه و کارآفرینانه که در یک شرکت دانش بنیان در دست اجرا باشد فعالیت می کند. این دوره زیر نظر فرد میزبان در شرکت دانش بنیان برگزار می شود. دستاوردها اساسا شامل محصول مشخص، حل مشکل شرکت دانش بنیان، ثبت اختراع داخلی و خارجی، کمک به نوآوری و توسعه در شرکت دانش بنیان باشند.

(د) صنعتی:

دوره پسا دکتری صنعتی دوره ای تقاضا محور است که محقق پسا دکتری در یک پروژه برای حل مسئله مورد نیاز صنعت زیر نظر فرد میزبان در یک واحد صنعتی فعالیت می کند. دستاوردها اساسا شامل حل مشکل یا رفع نیاز صنعت، بهبود فرآیندهای تولید، افزایش بهره وری، تولید محصول جدید، ثبت اختراع تایید شده یا انجام موفقیت آمیز طرح های تحقیقاتی کاربردی مورد نیاز صنعت.

ماده ۳: شرایط پژوهشگر پسادکتری

۱. رعایت حداکثر فاصله زمانی ۴ سال بین فارغ التحصیلی دوره دکتری و شروع دوره پسا دکتری (مدت زمان دوره ضرورت وظیفه عمومی به این مدت اضافه می گردد).
۲. داشتن حداقل ۳ مقاله علمی پژوهشی معتبر (ISI یا Pubmed) به عنوان نویسنده اول یا مسئول و یک مقاله علمی پژوهشی معتبر (تنها یک ثبت اختراع می تواند جایگزین شروط قبلی شود؛ ثبت اختراع خارجی معادل یک مقاله ISI و ثبت اختراع داخلی معادل یک مقاله ISC).
- تبصره ۱: برای داوطلبین رشته‌های عمومی: داشتن حداقل ۳ مقاله علمی پژوهشی معتبر (ISC) به عنوان نویسنده اول و یا مسئول.
۳. برخورداری از صلاحیت های عمومی و عدم ممانعت قانونی (نظیر نظام وظیفه).
۴. اخذ پذیرش از یکی از اساتید هیات علمی واجد شرایط.
۵. سن داوطلب کمتر از ۴۰ سال.
۶. داشتن توصیه نامه از اساتید راهنما (اجباری) و مشاوره دوره دکتری Ph.D
۷. رعایت کلیه قوانین و مقررات موسسه و واحد پذیرنده در طول مدت حضور.
۸. دارای تجربه تخصصی تحقیقات و فناوری مرتبط با حیطه مورد نظر.
۹. نداشتن اشتغال به کار در سازمان های دولتی و غیردولتی
- تبصره ۲: در موضوعات تطبیقی، از استاد مشاور متخصص استفاده شود.
- تبصره ۳: در مورد دانش آموختگان خارج از کشور، استعلام و نظر رسمی وزارت متبوع ملاک تایید دانشگاه محل اخذ مدرک تخصصی است.
- تبصره ۴: پذیرش پژوهشگر از میان دانش آموختگان مقطع تحصیلی دکتری تخصصی ایرانی و غیرایرانی مقیم خارج از کشور با رعایت ضوابط و مقررات وزارت بهداشت و موافقت موسسه بلامانع است.

ماده ۴) شرایط استاد پذیرش دهنده

۱. حداقل دارای مرتبه دانشیاری باشد.
  ۲. حداقل ۵ مقاله علمی پژوهشی (Original) در سه سال آخر در مجلات معتبر علمی پژوهشی (ISI یا Pubmed) به عنوان نویسنده اول و یا مسئول منتشر کرده باشد.
  ۳. حداقل دارای (H-Index) برابر با ۱۰ باشد.
- تبصره ۵: در رشته‌های عمومی اعضای هیئت علمی با مرتبه استادیاری که دارای پرونده‌ی پژوهشی مناسب (حداقل ۵ مقاله علمی - پژوهشی معتبر در ۳ سال اخیر؛ استاد راهنمای حداقل ۵ پایان نامه و H-Index حداقل ۵) باشند با نظر دانشکده و شورای پژوهشی دانشگاه اقدام به جذب پژوهشگر نمایند.
  - تبصره ۶: هر استاد پذیرش دهنده با احراز سایر شرایط، به طور همزمان نمی‌تواند هدایت دو یا چند پژوهشگر را برعهده بگیرد.
  - تبصره ۷: اعضای هیئت علمی بازنشسته موسسات دارای مرتبه استادی نیز می‌توانند اقدام به جذب پژوهشگر نمایند.

ماده ۵) مدارک ضروری برای ارزیابی درخواست داوطلبان دوره تحقیقاتی

- علاوه بر حداقل الزامات مندرج در ماده ۳ این آئین نامه، صلاحیت عمومی و علمی پژوهشگر بر مبنای موارد زیر مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت. درخواست دهنده دوره تحقیقاتی پسا دکتری موظف است اطلاعات زیر را به معاونت تحقیقات و فناوری و استاد پذیرش دهنده ارائه نماید:
۱. پیشنهاد تحقیق با جزئیات (بودجه و ...) مطابق فرم پروپوزال دانشگاه؛
  ۲. رزومه (متشکل از مدارک شامل: مشخصات کامل فردی، مدارک تحصیلی، فهرست تحقیقات، انتشارات، فعالیت‌ها و انتصاب‌های علمی).
  ۳. هر مدرک و گواهی دیگری که در قضاوت دانشگاه برای پی بردن به توانایی داوطلب برای استفاده موثر از پذیرش وی در دوره کمک نماید.

ماده ۶) طول دوره تحقیق پسا دکتری

دوره پسادکتری: دوره پسا دکتری دوره ای است موقت و معین (حداقل یکسال و حداکثر ۲ سال) برای اشتغال به فعالیت‌های پژوهشی به منظور ارتقای مهارت‌های تخصصی و ضروریات تحقیقات مستقل پژوهشگر پسادکتری و در حوزه تخصصی مربوطه وی ایجاد می‌شود (مدت دوره با تایید کارگروه تا ۳ سال قابل تمدید می‌باشد)

▪ تبصره ۸: تمدید قرارداد دوره پسادکتری منوط به یافته‌های علمی و فناورانه و چاپ مقالات در مجلات علمی پژوهشی معتبر، پس از ارائه‌ی گزارش پیشرفت توسط استاد پذیرش‌دهنده و با تایید معاون پژوهش و فناوری دانشگاه صورت می‌پذیرد. تمدید حداکثر برای یکسال و منوط به چاپ یک مقاله علمی پژوهشی (ISI یا Pubmed) و Original در مجلات معتبر خارجی (رشته‌های پزشکی) و داخلی دارای نمایه‌ی ISC (علوم پایه و رشته‌های عمومی) مرتبط با موضوع پسادکتری و یا ثبت اختراع، امکان‌پذیر است.

ماده ۷) مراحل درخواست، تائید و ثبت نام پژوهشگر پسا دکتری

۱. پذیرش درخواست کتبی پژوهشگر پسا دکتری توسط استاد پذیرش‌دهنده؛
۲. ارائه پروپوزال و سایر مستندات به حوزه پژوهش مرکز / دانشکده مربوطه توسط عضو هیأت علمی مجری دوره.
۳. بررسی مدارک و مستندات مربوط به عضو هیأت علمی و دانشجوی پسا دکترا توسط حوزه پژوهش مرکز / دانشکده مربوطه و تطبیق آنها با شرایط مندرج در این آئین نامه و تائید آنها از طریق مکاتبه رسمی با حوزه معاونت تحقیقات و فناوری (به همراه پروپوزال و سایر مستندات از طریق سامانه به حوزه معاونت تحقیقات و فناوری ارسال گردد)؛
۴. بررسی در شورای پژوهشی دانشگاه و کمیته اخلاق؛
۵. صدور گواهی تصویب پروپوزال در شورای پژوهشی دانشگاه؛
۶. انعقاد قرارداد انجام طرح تحقیقاتی بین استاد راهنما و معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه؛
۷. معرفی پژوهشگر به دانشکده یا مرکز تحقیقات، مجری دوره و نهادهای مرتبط جهت شروع کار.

ماده ۸) تعهدات پژوهشگر به دانشگاه

۱. داوطلب پسادکتری موظف است زیر نظر و با هماهنگی استاد راهنما به صورت تمام وقت به امور پژوهشی اهتمام ورزد.
۲. چاپ حداقل یک مقاله علمی پژوهشی (Original) در مجلات معتبر علمی-پژوهشی در نمایه های بین المللی (علوم پایه و رشته های عمومی) مرتبط با موضوع پسادکتری (به ازای هر سال دوره پسا دکتری)
۳. نتایج تحقیقات دوره ی پسا دکتری و درآمدهای ناشی از آن متعلق به دانشگاه علوم پزشکی بوده و پژوهشگر پسادکتری از نظر حقوقی متعهد می شود که در انتشار نتایج علمی، مقالات، کتب، ثبت اختراعات و سایر تولیدات علمی، حقوق مادی ناشی از مالکیت دانشگاه را محفوظ داشته و امور فوق را با قید نام استاد راهنما به انجام رساند.
۴. ذکر نام دانشگاه علوم پزشکی در طول دوره ی همکاری در تالیفات و تولیدات علمی پژوهشگر پسادکتری لازم و ضروری است.
۵. ارائه گزارش های دوره ای به معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه.
۶. رعایت کلیه حقوق مادی و معنوی مربوط به طرح پژوهشی و کلیه دستاوردهای آن.
۷. امانت داری و حفظ اموال به طوری که باعث تضییع حقوق مادی و معنوی دانشگاه نگردد.
۸. حضور تمام وقت در موسسه

ماده ۹) تعهدات دانشگاه در قبال پژوهشگر پسا دکتری

❖ تعهدات معاونت پژوهشی

۱. سیاست گذاری در خصوص اهداف دوره‌ها، روند تحقیقات و همبستگی پژوهشی دانشگاه با جامعه؛
۲. بررسی اعلام صلاحیت پژوهشگر و طرح پیشنهادی ارائه شده توسط دانشکده ها و ارائه پاسخ مقتضی؛
۳. بررسی صلاحیت استاد پذیرنده؛
۴. بررسی اعلام نیاز دانشکده ها یا مراکز رشد و تحقیقات به منابع و امکانات و ارائه امکانات یا اتخاذ راهکارهای مناسب؛
۵. صدور گواهینامه پایان دوره تحقیق پساکتری بر اساس درخواست کتبی پژوهشگر به معاونت تحقیقات و فناوری؛
۶. تخصیص امکانات آزمایشگاهی و صدور کارت تردد و دسترسی به منابع علمی پژوهشگران دوره پساکتری همانند سایر دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه.

❖ تعهدات دانشگاه

۱. انجام امور اداری در خصوص موافقت نامه و ضمانت نامه های مرتبط با ضوابط دانشگاه و پیگیری فرایند پذیرش پژوهشگر؛
۲. اعتماد سازی در خصوص خلاقیت و استقلال پژوهشگر و حصول اهداف منطقی؛
۳. پرداخت حق بیمه و حقوق پژوهشگر پسا دکتری
۴. تامین محل اسکان پژوهشگر پسا دکتری

▪ تبصره ۹: دانشگاه تعهدی برای استخدام پژوهشگر پساکتری ندارد.

❖ تعهدات استاد پذیرش دهنده پژوهشگر پسا دکتری

۱. جلب موافقت گروه و معاونت تحقیقات و فناوری در خصوص اهداف علمی و پروژه پژوهشگر؛
۲. مدیریت تحقیق و فعالیت برای توسعه مهارت های روش شناسانه پژوهشگر؛
۳. پیروی از معیارهای اخلاقی ضروری در خصوص قوانین و سیاست های دانشگاهی و کشوری.
۴. اعلام پایان تحقیق به گروه یا معاونت تحقیقات و فناوری برای انجام امور معمول مانند قطع دسترسی پژوهشگر به منابع و ارائه نتایج تحقیق برای انتشار و بایگانی.
۵. ارزیابی محقق هر ۶ ماه یکبار و ارسال گزارش مربوطه
۶. اعلام هرگونه تغییر در مسیر تحقیق و فناوری دوره به معاونت تحقیقات و فناوری
۷. نظارت بر کلیه امور مادی و معنوی تحقیق تا حقی از دانشگاه و فرد ضایع نشود.

ماده (۱۱) نحوه تامین هزینه های مربوط به دوره پسا دکتری

- تامین هزینه طرح تحقیقاتی پژوهشگر با دانشگاه خواهد بود.
- دانشگاه موظف است که هر ماه و یا حداکثر هر سه ماه یکبار حقوق پژوهشگر را به حساب اعلام شده واریز نماید.

- در صورت تامین اعتبار حقوق پژوهشگر برای پسا دکتری تحقیقات بنیادی و کاربردی بصورت ماهیانه معادل ۷۰ درصد از حقوق استادیار پایه یک غیر تمام وقت جغرافیایی دانشگاه خواهد بود.
- در صورت تامین اعتبار حق الزحمه پژوهشگر برای پسا دکتری فناوری ۳۰ درصد از حقوق استادیار پایه یک غیر تمام وقت جغرافیایی دانشگاه و برای پسا دکترای صنعتی حمایتی تعلق نمی گیرد.

ماده (۱۲) ارائه گواهینامه پایان دوره تحقیقاتی پسا دکتری

بر مبنای درخواست کتبی پژوهشگر پسا دکتری، پس از پایان دوره، گواهینامه پایان دوره تحقیق با سه امضای معاونت تحقیقات و فناوری، رئیس دانشکده یا مرکز تحقیقات و استاد پذیرش دهنده دانشگاه علوم پزشکی کاشان صادر خواهد شد.

ماده ۱۳) ترکیب کارگروه پسا دکتری

- ۱) معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه
- ۲) معاون توسعه مدیریت و منابع دانشگاه
- ۳) معاون آموزشی دانشگاه
- ۴) سرپرست دانشکده مربوطه
- ۵) استاد پذیرش دهنده
- ۶) سرپرست مراکز تحقیقاتی مربوطه
- ۷) اساتید مشاور
- ۸) اساتید میزبان
- ۹) اساتید مدعو براساس نیاز